

ตกขาวในมุมมองแพทย์แผนจีน

เรียนรู้แพทย์แผนจีน กับ ม.หัวเฉียว

แพทย์จีนไฉโรจน์ ปรีโสมาบัติ
คณบดีการแพทย์แผนจีน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

อาการตกขาวเป็นอาการที่พบบ่อยในสตรีโดยมีปริมาณตกขาวที่มากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงของสี กลิ่น ลักษณะ และอาจมีอาการอื่นๆ ร่วมด้วย ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากช่องคลอดอักเสบ ติดเชื้อในช่องคลอด ถุงเชิงกรานอักเสบ เนื้องอกในอวัยวะสืบพันธุ์ เป็นต้น

สำหรับการวิเคราะห์อาการตกขาวในมุมมองของแพทย์แผนจีน เราสามารถสังเกตจากสี กลิ่น ลักษณะของตกขาวที่มีปริมาณมากกว่าปกติ มาทำการวินิจฉัยว่าร่างกายผิดปกติอย่างไร โดยในฉบับนี้ขอยกตัวอย่างที่มักพบในอาการตกขาวมานำเสนอให้ทราบกัน ดังนี้

หากมีตกขาวมาก สีขาว ใสเหลว ไม่มีกลิ่นเหม็นง่าย แขนขาเย็น สีหน้าซีด สีลิ้นซีด ฝ่ามือขาว เหนียว ชีพจรเต้นค่อนข้างเบา มักเป็นหยางม้ามพร่อง

หากมีตกขาวมาก สีขาวเป็นน้ำใส ปวดเมื่อยเอว ชี้นาว กลางคืนปัสสาวะหลายครั้ง สีลิ้นซีด ฝ่ามือขาวบาง ชีพจรเต้นช้าและเล็ก มักเป็นหยางไตพร่อง

หากมีตกขาวไม่มากนัก สีเหลือง เหนียวข้น มีกลิ่นเหม็น อวัยวะเพศแห้งหรือแสบร้อน ปวดเมื่อย

เอว นอนไม่หลับ สีลิ้นแดง ฝ้าน้อยหรือเหลือง ชีพจรเล็กเร็ว มักเป็นอินพร่องและมีความชื้นร่วมด้วย

หากมีตกขาวมาก สีเหลือง เหนียวข้น มีกลิ่นเหม็น อาจค้นบริเวณอวัยวะเพศ ปวดท้องน้อย

หงุดหงิดง่าย คอแห้ง ปัสสาวะสีเข้ม สีลิ้นแดง ฝ่ามือเหลืองเหนียว ชีพจรเต้นค่อนข้างเร็ว มักเป็นความชื้นร้อนสะสม หากลักษณะตกขาวเป็นสีขาว ข้นเหมือนนมบูด ค้นอวัยวะเพศ เป็นเพราะมีความชื้นสะสมมาก

หากมีตกขาวมาก สีเหลืองหรือเหลืองอมเขียว คล้ายหนอง ลักษณะเหนียวข้นหรือเป็นฟอง มีกลิ่นเหม็น ค้นอวัยวะเพศ ปากแห้ง หงุดหงิด โมโหง่าย อูจจาระแข็ง สีลิ้นแดง ฝ่ามือขาวเหนียว ชีพจรตึงลื่นและเร็ว มักมีความร้อนชื้นสะสมที่เส้นลมปราณตับ

หากมีตกขาวมาก สีเหลืองอมเขียวเหมือนหนองหรือขาวแดงปะปนกัน หรือมีหลายสีปนกัน ข้นเหมือนน้ำข้าว มีกลิ่นเหม็นมาก ปวดท้องน้อย ปวดเมื่อยเอว คอแห้ง ปัสสาวะเข้ม ลิ้นแดง ฝ่ามือเหลืองเหนียว ชีพจรลื่นและเร็ว มักเป็นเพราะมีความชื้นและพิษสะสม

การใช้ยารักษาอาการตกขาวในแต่ละประเภท มีความแตกต่างกันไป จึงแนะนำปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกรก่อนใช้ยา

